

Handläggare
Anna Norberg
Telefon: 08-508 288 65

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2020-02-18 p. 12

Rese- och mötespolicy för Stockholms stad

Remiss från kommunstyrelsen Dnr KS 2019/1410

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag till gemensam rese- och mötespolicy för Stockholms stad. Policyn omfattar tjänsteresor. I första hand lyfter den fram resefria möten. För de resor som trots allt krävs ger policyn vägledning till vilket färdmedel som ska väljas. Rese- och mötespolicyn berör också regler för hur resan ska beställas, praktiska riktlinjer för säkerhet och etik under resa med mera.

Miljöförvaltningens synpunkter på resepolicyn fokuserar framförallt på val av färdmedel, dels vid lokala resor och dels vid längre, inrikes resor samt resor inom Europa. Miljöförvaltningen utgår från direktivet i Stockholms stads budget för 2020 om att tjänsteresorna med flyg ska minimeras och anser att policyn tydligare bör styra mot val av tåg istället för flyg.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ett förslag till Rese- och mötespolicy för Stockholms stad, bilaga 1. Remissen ska vara besvarad 2020-01-03.

stadsledningskontoret, personalstrategiska avdelningen. Miljöförvaltningen har deltagit i en referensgrupp och har därigenom haft möjligheter att lämna underlag och synpunkter under arbetets gång.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av enheterna Miljöbilar i Stockholm och Klimatsmarta stockholmare på avdelningen för plan och miljö samt avdelningen för verksamhetsstöd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till att stadsledningskontoret har tagit fram en gemensam policy som vägledning till alla stadens förvaltningar och bolag. Policyn innehåller många bra tankar och ställningstaganden som kommer att ge en god grund för stadens arbete för att minska sin miljöbelastning.

Störst besparing av tid, kostnad och miljö får staden av att undvika resor. Miljöförvaltningen tycker därför att det är bra att stadens gemensamma rese- och mötespolicy uppmuntrar till att bryta invanda beteenden och att var och en som planerar att resa ska ställa sig frågan om en resa verkligen är nödvändig.

Policyn förordar att möten i större utsträckning ska ske digitalt. Miljöförvaltningen vill dock påpeka att viktiga webbmötesverktyg (exempelvis GoToMeeting, GoToWebinar och WebEx) som underlättar detta saknas – det är inte tillåtet att ladda ner dem i stadens datorer. Förvaltningen föreslår att Personalstrategiska avdelningen tillsammans med Digital utveckling får i uppdrag att utreda möjligheten för staden att få tillgång till molntjänster för digitala möten.

En fördel med rese- och mötespolicyn är också att den pekar ut en färdmedelshierarki som prioriterar färd sätt med lägre koldioxidutsläpp för de resor i tjänsten som trots allt behövs. Policyn säger till exempel att gång, cykel och kollektivtrafik ska väljas vid korta resor. I andra hand – om det inte finns kollektivtrafik – ska stadens egna bilar, upphandlad bilpool eller taxi väljas.

Policyn föreskriver även att eventuella bonusar och liknande ska tillfalla staden vilket också är bra att eftersom sådana annars kan bidra till ökat privat resande.

I policyn står det att interna lokaler ska bokas i första hand för möten, seminarier, konferenser och studiebesök. För att underlätta detta föreslår förvaltningen att de interna lokalerna görs bokningsbara i större utsträckning och marknadsförs mer internt.

Önskade ändringar

Det finns emellertid punkter och skrivningar i policyn som miljöförvaltningen vill ska förtydligas eller ändras:

- I den föreslagna mötes- och resepolicyen står det att samtliga nämnder och bolagsstyrelser har ansvar för att årligen följa upp tjänsteresor. Men det står inte ut vilket perspektiv. Det är viktigt att resornas klimatpåverkan följs upp och det bör läggas till i formuleringen. Stadens upphandlade resebyrå kan tillhandahålla värden för koldioxidutsläpp för de resor som bokas genom dem.
- Vid bokning av konferenslokaler bör tilläggas att om det inte finns möjlighet att resa kollektivt till anläggningen ska gemensam bussresa arrangeras för att minska antalet transporter i egen bil.
- Miljöförvaltningen önskar dessutom ett förtydligande i policyn där det tydligt framgår att eventuell användning av egen bil i tjänsten inte, annat än i undantagsfall, ersätts av staden. Miljöförvaltningen ersätter sedan lång tid tillbaka inte egen bil i tjänsten, med några få undantag, och flera andra förvaltningar och även bolag har samma policy. Staden arbetar för att bli en fossilfri organisation och ha en fossilfri fordonsflotta. Om egna (fossildrivna) bilar används för tjänsteresor motverkar detta stadens målsättning.

Den föreslagna rese- och mötespolicyen förhåller sig till direktivet i Stockholms stads budget för 2019 till nämnder och styrelser om att minska verksamheternas tjänsteresor med flyg. I den föreslagna budgeten för 2020 har formuleringen skärpts till att verksamheternas tjänsteresor med flyg ska *minimeras*. För att staden ska göra tillräckligt för att minimera tjänsteresorna med flyg krävs en större tydlighet kring flygandet i mötes- och resepolicyen.

- Formuleringen om att ”det färd sätt ska väljas som är mest trafiksäkert, ger minst miljöpåverkan och är *kostnadseffektivt*”, samt beskrivningen av vad kostnadseffektivt innebär bör tas bort. Beskrivningen gör det lätt att tro att låg kostnad för staden är avgörande. Detta kan missgynna valet av tåg som färdmedel. Längre tågresor kan ju ofta kosta mer, kräva extra hotellnätter och längre restid.

Det skulle vara bättre om det stod i policyn att: ”Vid resa

ska färdstätt väljas utifrån en samlad bedömning av trafiksäkerhet, miljöpåverkan och kostnadseffektivitet. Utgångspunkten är att Stockholms stad ska bli en fossilfri organisation och att budgetindikatorerna om minskat utsläpp från Stockholms stads flygresor ska uppfyllas.”

- I policyn står det: ”För inrikes resor ska alltid övervägas om resan kan ske med tåg. Vid resor inom Sverige och Europa ska resebyrån i första hand ta fram ett förslag på resa med tåg”.

Förvaltningen föreslår att dessa två meningar stryks och ersätts med: ”Vid resor inom Sverige och Europa ska förstahandsvalet vara en flygfri resa och resebyrån ska i första hand föreslå en sådan.”

I policyn står det också: ”Flygresor utnyttjas i första hand för längre utrikes resor där tåg och buss inte utgör ett alternativ. Förvaltningen föreslår att detta formuleras om till: ”Flygresor kan utnyttjas för längre resor där tåg, båt och buss inte bedöms vara ett alternativ.”

- Formuleringen om att huvudresan generellt måste vara längre än 50 mil för att flyg ska väljas bör ändras till 70 mil. (Det är till exempel längre än 50 mil till både Göteborg och Malmö dit det finns goda tågförbindelser.)
- Under Beställning av resa står det att: ”Vid bokning av tåg och flygbiljetter ska ekonomiklass bokas”. Förvaltningen föreslår att detta endast ska gälla flyg. En längre tågresor kan med fördel utnyttjas som arbetstid. Detta underlättas om första klass får bokas.

Bilagor

1. Kopia av godkänt tjänsteutlåtande_ Rese- och mötespolicy KS 2019_1410